

נציבות תלונות הציבור על שופטים

תאריך: א' שבט, תשס"ח
8 ינואר, 2008
תיקי תלונה: 1107/07 ואח'

חוות דעת 1/08

פסיקתה (חוות דעת משלימה)

1. ביום 02.03.04 הופצה על ידנו חוות דעת בנושא פסיקתה (חוות דעת 02/04 דו"ח הנציבות לשנת 2004 (2005) 103-104). לאחרונה, שבה ועלתה בלשכתנו סוגיה זו אך הפעם אבקש להתייחס להיבט אחר שלה כפי שיובא להלן.

2. במהלך בירור תלונה נמצא כי בדיון שהתקיים בבקשת רשות להתגונן, אליו לא התייצב הנתבע, הוחלט לדחות בקשת רשות להתגונן. אף שלא ניתן פסק-דין בתביעה, נקבע כי על התובע להגיש לבית המשפט פסיקתה לחתימה. השאלה לה אייחד דברים בהמשך, היא, האם ניתן להוציא פסיקתה ללא מתן פסק-דין קודם לכן.

3. מן הראוי להתייחס תחילה להבחנה הברורה בין החלטה הדוחה בקשת רשות להתגונן לבין פסק-דין האמור להינתן בעקבות דחיית הבקשה. על כך נאמר: "יש להבחין באופן חד וברור, בין ההחלטה הדוחה את בקשת הרשות להתגונן לבין פסק הדין שאמור להינתן בעקבות הדחייה. ראוי שתהיה הקפדה בעניין זה..." (ע"א (מחוזי ת"א) 1995/97 מיכאל דוידוב נ' מרסל ממן, פדאור (לא פורסם) 99 (4) 62).

4. משניתן פסק דין, לאחר דחיית בקשת רשות להתגונן, ורק לאחר שניתן, אפשר להוציא פסיקתה על סמך פסק-הדין. הדבר עולה מן החוק ומן הפסיקה.

א. תקנה 198 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 קובעת:

"(א) על סמך החלטה שניתנה מותר לערוך פסיקתה שתכיל את מספר התיק, שמות בעלי הדין ומענם, הסעד או ההכרעה האחרת שניתנו בענין הנדון, וצו בדבר הוצאות המשפט; הפסיקתה יכול שתהא ערוכה לפי טופס 16 ויחתום עליה שופט או רשם; תאריך שימוע ההחלטה הוא התאריך לפסיקתה."

כך עולה גם מטופס 16 הממחיש את היותה של הפסיקתה משקפת את אשר נפסק. מכאן, שעל פי התקנה, אין לך פסיקתה אלא "על סמך החלטה שניתנה...".

ב. הפסיקה התייחסה לנושא זה לא אחת, בקובעה כי "הפסיקתה על פי טיבה נסמכת על ההחלטה או על פסק הדין שלגביהם היא ניתנה ואין לה קיום עצמאי" (בש"א 7132/94 בנק המזרחי המאוחד נגד תעשיות מרסי (לא פורסם)). כן נקבע כי, הפסיקתה "אינה חי הנושא את עצמו, אלה היא סמוכה להחלטה או פסק דין שניתנו והיא נערכת על פיהם" (ע"א 6449/97 טמשה נ' עדן (לא פורסם)). וכן, הפסיקתה "משקפת תוצאה אופרטיבית של פסק דין שכבר ניתן..." (רע"א 3110/04 יהודית דוד נ' ירדנה מלצר (לא פורסם)).

4. סוף דבר, משדוחה בית המשפט בקשת רשות להתגונן, עליו לתת פסק-דין בתביעה קודם שניתן להכין פסיקתה. (במאמר מוסגר אעיר כי מתן פסק-דין בתביעה בהעדר הגנה או רשות להתגונן, הוא נושא המוסדר בדין. אין חוות דעת זו מתייחסת אליו).

בכבוד רב,

ט' שטרסברג – כהן
נציבת תלונות הציבור על השופטים